234125 - Mazeret Olmaksızın Ramazan Orucunu Tutmayan Veya Orucunu Kasten Bozan Kişiye, Oruç Kazası Vacip Midir?

Soru

Ramazan orucunu mazeretsiz tutmayan veya kasten orucunu bozan kişinin, oruç tutmadığı günleri kaza etmesi vacip midir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Ramazan orucu, İslam'ın rükünlerinden biridir. Müslüman bir kimse mazeret olmadığı halde Ramazan orucu tutmaması caiz değildir. Yolculuk, hastalık ve adet gibi şer'i bir mazeret nedeniyle orucu bozarsa tartışmasız iftar ettiği gün sayısı kadar kaza eder. Yüce Allah şöyle dedi: "Kim de hasta veya yolcu olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutsun." (Bakara 185)

Her kim bilerek ve tembellik ederek Ramazan orucundan bir gün bile tutmaz ve tutmaya niyet etmemiş veya oruca başladıktan sonra şer'i bir mazeret olmaksızın orucunu bozarsa büyük günahlardan bir günah işlemiş ve tövbe etmesi vacip olur.

İlim ehlinin geneli oruç tutmadığı günleri kaza etmesi vacip olduğunu savunur. Hatta bu konuda icma olduğunu söylenir.

İbn Abdulber şöyle dedi:

Her kim Ramazan orucunu kasten tutmaz ancak farz olduğuna inanır fakat keyfi olarak terk eder sonra tövbe ederse kaza etmesi vaciptir. (el İstizkar 1/77)

İbn Kudame el Makdisi şöyle dedi:

Bu konuda ihtilaf yoktur, çünkü oruç kişinin zimmetinde sabittir, bunu eda etmeden zimmeti beri

olmaz. (el Muğni 4/365)

Daimi Fetva Kurulu 10/143'te şöyle geçer:

Her kim orucun vacipliğini inkâr ederek oruç tutmazsa icma ile kafirdir. Her kim tembellik olarak oruç tutmazsa kafir olmaz ancak İslam'ın bir rüknünü terk ederek büyük bir tehlike içine girer. Bu kişi cezalandırılmayı hak eder ki böylece bunun gibi kişiler hatalarından dönsünler. Bazı ilim ehli ise bu kişinin kafir olduğunu savunur. Bu kişi tövbe etmesiyle birlikte orucu kaza etmesi gerekir.

Şeyh b. Baz'a şöyle soruldu:

On yedi yaşında bir genç, Ramazan ayında şer'i bir mazeret olmaksızın orucunu bozduğunda ne yapması gerekir? Kaza etmesi vacip mi?

Cevap: Evet, kaza etmesi vaciptir. Ayrıca iftar ettiği için tövbe etmesi gerekir. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem rivayet edildiği şu hadis: "Her kim Ramazan ayında mazeret ve hastalık olmaksızın orucunu bozarsa ömür boyu oruç tutsa bile o günü kaza etmiş olamaz." Zayıf bir hadis olup ilim ehli nezdinde sahih değildir. (Fetava nurun ala derb 16/201)

Bazı ilim ehline göre Ramazan ayında kasıtlı bir şekilde orucunu bozan kimse kaza etmez ancak çokça nafile orucu tutar. Bu da Zahirilerin mezhebi olup İbn Teymiye ve Şeyh İbn Useymin'in tercihidir.

Hafiz bin Recep el Hanbeli şöyle dedi: Zahiri mezhebi veya geneline göre kasten orucunu bozan kimseye kaza yoktur. Şafii'nin arkadaşı Abdurrahman, Şafii'nin torunu, Ebu bekir el Humeydi gibi ilim ehline göre kasten terk edilen namaz ve orucun kazası geçerli değildir. El Cuzcani, Ebu Muhammed el berbehari, bin Batta da bu görüştedir. (Fethulberi 3/355)

Şeyhulislam İbn Teymiye şöyle dedi: Mazeret olmaksızın namaz ve orucu terk eden kimse kaza etmez ve ondan geçerli değildir. (el İhtiyarat el Fıkhiye s. 460)

Şeyh İbn Useymin şöyle dedi: Kasıtlı ve mazeretsiz bir şekilde orucu terk eden kimse tercihli görüşe göre kaza yapması gerekmez çünkü bundan faydalanmaz ziran ondan kabul edilmez. Kural

şudur: Zamana bağlı yapılması gereken ibadet, mazeretsiz bir şekilde vaktinde yapılmazsa kabul edilmez. (Mecmu el Fetava 19/89)

Sonuç:

Kasıtlı olarak Ramazan orucunu bozan kimse ilim ehlinin geneline göre kaza etmesi gerekir. Ancak bazı alimler kazanın meşru olmadığını savunmuştur. Çünkü vakti geçmiş bir ibadettir. Ancak tercihli görüş şudur: Kaza edilir, çünkü kulun zimmetinde mevcuttur, onu yerine getirmediği müddetçe zimmetinden düşmez.

En iyisini Allah bilir.